

Sirküler No: 102

İstanbul, 7 Kasım 2022

Konu: 7420 sayılı Kanun'un Vergi Usul Kanunu ve diğer bazı kanunlara ilişkin düzenlemeleri.

Özet: 3 Kasım 2022 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilen 7420 sayılı Kanun'un VUK ve diğer bazı kanunlarla ilgili düzenlemeleri aşağıda özetlenmiştir:

- 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla; icra takibi başlatılmış bulunan, borçlusu gerçek kişi olan ve her bir icra dosyası itibarıyla asıl alacak ve ferileri dahil icra takibi başlatıldığı tarihteki takip talebinde yer alan **takip tutarı 2.000 Türk lirasını aşmayan** alacaklardan, alacaklıların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 6. ayın sonuna kadar alacak haklarından feragat ettiklerini belirtir dilekçeyle vazgeçerek icra takiplerini sonlandırmaları koşuluyla alacak, Vergi Usul Kanunu'nun 322. maddesi kapsamında değersiz alacak olarak kabul edilecektir. (Yürürlük: Yayım tarihi.)

- Yukarıdaki kapsamda icra takibinden vazgeçilen alacaklar için Harçlar Kanunu'nun 23. maddesi uyarınca icra takibinden vazgeçme nedeniyle alınması gereken harç ile 2548 sayılı Kanun'un 1. maddesinde düzenlenen harç alınmayacaktır. (Yürürlük: Yayım tarihi.)

- Hazine payı veya evrensel hizmet katkı payı ödeme yükümlülüğü bulunan işletmecilerin, yukarıdaki kapsamda olan alacaklarının takibinden vazgeçmeleri durumunda, Kanun'da belirtilen şartlar ve orandaki Hazine payı ve evrensel hizmet katkı payları, feragat tarihini takip eden aydan/ilk dönemden başlamak üzere ödenmesi gereken Hazine payı ve evrensel hizmet katkı paylarından mahsup edilmek suretiyle iade edilecektir. (Yürürlük: Yayım tarihi.)

- Varlık yönetim şirketlerince, bankalardan 15 Ağustos 2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla devir ve temlik alınan ve Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla **anapara takip bakiyesi 2.500 Türk lirası ve altında bulunan** bireysel nitelikli her türlü kredi sözleşmesinden kaynaklı alacakların anapara takip bakiyesinin yarısı; kalan anapara, faiz, masraf, vekalet ücretleri ve benzeri alacaklarının takibinden feragat etmeleri şartıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna aktarılan tutardan Fonun iştiraki olan varlık yönetim şirketi aracılığıyla ödenecektir. (Yürürlük: Yayım tarihi.)

- Posta Hizmetleri Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca, hizmet sağlayıcılarının evrensel hizmet katkı paylarına ilişkin olarak "cari yılda üçer aylık dönemlerde geçici kurumlar vergisi kapsamında, toplam 4 defa bildirim verme ve ödeme yapma" yükümlülükleri yılda 1 kereye indirilmiştir. (Yürürlük: 1 Ocak 2023)

- Hizmet sağlayıcılarınca, 2022 yılı Ekim-Kasım-Aralık döneminde posta hizmetlerinden elde edilen net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2'si olarak hesaplanan evrensel hizmet katkı payları, 2023 yılının Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirilip aynı süre içerisinde ödenecektir. (Yürürlük: 1 Ocak 2023)

- Bileşik tesisler ile konaklama tesisleri, Bakanlık belgeli yeme-içme ve eğlence tesisleri ile deniz turizmi tesislerinden alınan "Turizm payı" binde 7,5'tan binde 5'e, seyahat acentaları ile havayolu işletmelerinden alınan "Turizm payı" on binde 7,5'tan on binde 5'e düşürülmüştür. (Yürürlük: 1 Ocak 2024)

- Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından binde 7,5 oranında alınan turizm payı, 31.12.2022 tarihine kadar uygulanacaktır. (Yürürlük: Yayım tarihi.)

Kuzey YMM ve Bağımsız
Denetim A.Ş.
Maslak Mahallesi
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak Plaza
No: 27 Kat: 1-5 Sarıyer
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

3 Kasım 2022 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilen 7420 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un, Vergi Usul Kanunu (VUK) ve diğer bazı kanunlarla ilgili düzenlemeleri aşağıda dikkatinize sunulmaktadır: (Sirkülerimizin hazırlandığı tarih itibarıyla henüz Resmî Gazete’de yayımlanmamıştır.)
(Not: 7420 sayılı Kanun, 9 Kasım 2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.)

1. İcra takibinden vazgeçilen bazı alacaklarla ilgili düzenlemeler

a. VUK kapsamında “Değersiz alacak” olarak kabul edilmesi

VUK’un 322. maddesinde, “Değersiz alacaklar” tanımlanmaktadır. Buna göre kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkân kalmayan alacaklar değersiz alacak kabul edilmektedir. Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler.

7420 sayılı Kanun’un geçici 2. maddesiyle, borçlusu gerçek kişi olan icra takibindeki bazı alacaklardan vazgeçilmesi durumunda bu alacakların VUK kapsamında değersiz alacak olarak kabul edileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Buna göre 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla;

- 2004 sayılı “İcra ve İflas Kanunu” ile 7155 sayılı “Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun” uyarınca icra takibi başlatılmış bulunan,

- Borçlusu gerçek kişi olan ve

- Her bir icra dosyası itibarıyla asıl alacak ve ferileri dahil icra takibi başlatıldığı tarihteki takip talebinde yer alan takip tutarı 2.000 Türk lirasını aşmayan alacaklar ile

- Bu tutarın üzerinde takip başlamış olmakla birlikte 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla dosyada yapılmış tahsilatlar nedeniyle bakiye takip tutarı 2.000 Türk lirası ve altına düşen alacaklardan,

alacaklıların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 6. ayın sonuna kadar alacak haklarından feragat ettiklerini belirtir dilekçeyle vazgeçerek icra takiplerini sonlandırmaları koşuluyla takip konusu alacak, Vergi Usul Kanununun 322. maddesi kapsamında değersiz alacak olarak kabul edilecektir.

b. İcra takibine ilişkin harçlar

Yukarıdaki kapsamda icra takibinden vazgeçilen alacaklar için;

- 492 sayılı Harçlar Kanunu’nun 23. maddesi uyarınca icra takibinden vazgeçme nedeniyle alınması gereken harç ile

- 2548 sayılı “Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun”un 1. maddesinde düzenlenen harç,

alınmayacaktır. Ancak evvelce alınmış olan harçların iadesi de söz konusu olmayacaktır. Bu Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere takibinden vazgeçilen icra dosyaları ile ilgili olarak taraflar karşılıklı olarak yargılama gideri ve vekalet ücreti talebinde bulunamayacaktır.

c. Hazine paylarının iadesi

406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu’nun ek 37. maddesine göre Hazine payı ödemekle yükümlü işletmecilerin, yukarıdaki kapsamda olan alacaklarının takibinden vazgeçmeleri durumunda, takibinden vazgeçtikleri tutar içinde Hazine payı hesaplanmasını gerektirir alacak bulunması koşuluyla, 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla ilgili icra dosyasındaki takip tutarının yüzde 18’i, feragat

tarihini takip eden aydan başlamak üzere ödemeleri gereken Hazine paylarından mahsup edilmek suretiyle iade edilecektir.

d. Evrensel hizmet katkı paylarının iadesi

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu çerçevesinde Bilgi Teknolojileri Kurumu tarafından yetkilendirilen, Hazine payı ödemekle yükümlü olmayan ancak 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında "Evrensel hizmet katkı payı" ödeme yükümlülüğü bulunan işletmecilerin yukarıdaki kapsamda bulunan alacaklarının takibinden vazgeçmeleri durumunda, takibinden vazgeçtikleri tutar içinde evrensel hizmet katkı payı hesaplanmasını gerektirir olacak bulunması koşuluyla, 15 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla ilgili icra dosyasındaki takip tutarının yüzde 1'i, feragat tarihini takip eden ilk dönemden başlamak üzere ödemeleri gereken evrensel hizmet katkı paylarından mahsup edilmek suretiyle iade edilecektir.

Yukarıda yapılan açıklamalar kapsamında alacaklarından feragat edenler, feragat ettikleri alacaklar ile ilgili olarak, bu maddede öngörülen hükümler dışında ilgili idareden herhangi bir yasal yükümlülüğün iadesi, vekalet ücreti, yargılama gideri ve benzeri başkaca bir hak ve alacak talebinde bulunamayacaklardır.

Yukarıdaki düzenlemeler, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

2. Varlık yönetim şirketlerince devir ve temlik alınmış olan takipteki bazı alacaklarının tasfiyesi

7420 sayılı Kanun'un geçici 3. maddesinde, varlık yönetim şirketlerince devir ve temlik alınan takipteki bazı alacakların tasfiyesine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren varlık yönetim şirketlerince, bankalardan 15 Ağustos 2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla devir ve temlik alınan ve Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla **anapara takip bakiyesi 2.500 TL ve altında bulunan** bireysel nitelikli her türlü kredi sözleşmesinden kaynaklı alacakların anapara takip bakiyesinin yarısı; kalan anapara, faiz, masraf, vekalet ücretleri ve benzeri alacaklarının takibinden feragat etmeleri şartıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna aktarılan tutardan Fonun iştiraki olan varlık yönetim şirketi aracılığıyla ödenir.

Burada tasfiye edilecek tutar bir gerçek kişinin tüm varlık yönetim şirketlerine olan borç toplamı dikkate alınarak tespit edilir.

Bu kapsamda alacaklı kuruluşlar tarafından tahsil edilen tutarlar nedeniyle lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden (BSMV) istisnadır, tasfiye edilen alacaklar için 5411 sayılı Kanun'un 143. maddesinin altıncı fıkrasında yer alan istisna düzenlemesi kapsamındaki 492 sayılı Kanun'a göre alınması gereken icra tahsil harcı ve vazgeçmeye ilişkin harç ile 2548 sayılı Kanun'un 1. maddesinde düzenlenen harç alınmaz.

Bu madde kapsamında tasfiye edilen alacaklar nedeniyle borçlu veya vekili tarafından, varlık yönetim şirketlerinden veya Hazine ve Maliye Bakanlığında, vekalet ücreti, yargılama gideri ve benzeri başkaca bir hak ve alacak talebinde bulunulamaz. Kapsama giren alacaklara karşılık maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra varlık yönetim şirketlerince yapılmış tahsilatlar bu şirketlerce borçlusuna iade edilir.

İlgili düzenlemeler, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

3. Evrensel hizmet katkı paylarının bildirim ve ödeme süreleri

6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca hizmet sağlayıcılarınca; cari yılda üçer aylık dönemlerde geçici kurumlar vergisi kapsamında vermiş oldukları beyanname ekinde yer alan ve gelir tablosunun net satışlar kısmında belirtilen tutardan şirketin posta hizmetlerinden elde ettiği net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2'si geçici kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar verilmektedir.

7420 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle yukarıdaki hükmün "Hizmet sağlayıcılarınca kurumlar vergisi beyannameleri ekinde yer alan gelir tablosunun net satışlar kısmında belirtilen tutardan şirketin posta hizmetlerinden elde ettiği net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2'si kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar," şeklinde değiştirilmiştir.

Böylelikle hizmet sağlayıcıların halihazırda geçerli olan "cari yılda üçer aylık dönemlerde geçici kurumlar vergisi kapsamında, toplam 4 defa bildirim verme ve ödeme yapma" yükümlülükleri yılda 1 kereye indirilmiş olacaktır.

32. maddenin devamında ayrıca yetkilendirilmiş posta hizmet sağlayıcılarının yukarıdaki kapsamdaki yükümlülüklerini yazılı ek süreye rağmen yerine getirmemeleri durumunda yetkilendirmelerinin Bakanlığın talebi üzerine Kurum tarafından iptal edilebileceğine yönelik düzenleme yapılmıştır. Evrensel posta hizmet yükümlüsü olan PTT hakkında ise yetkilendirme iptal hükmü uygulanmayacaktır.

Maddede ayrıca katkı payının ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde ödenmeyen alacağın yukarıda belirtilen vade tarihinden itibaren gecikme zammı ile birlikte 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsili için ilgili vergi dairesine bildirimde bulunulacağına ilişkin düzenleme de yer almaktadır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 120. maddesinde yapılan değişiklikle 4. dönem geçici kurumlar vergisi kaldırılmış ve böylelikle geçici vergi dönemleri 4'ten 3'e indirilmiştir. 7420 sayılı Kanun'un 33. maddesiyle 6475 sayılı Kanun'a "2022 yılı dördüncü dönem evrensel posta hizmeti gelirlerinin bildirim ve ödeme zamanı" başlıklı geçici 12. madde eklenmiştir.

Bu madde uyarınca hizmet sağlayıcıları tarafından, 2022 yılı Ekim-Kasım-Aralık dönemi posta hizmetlerinden elde edilen net satış hasılatına isabet eden miktarın yüzde 2'si olarak hesaplanan evrensel hizmet katkı payı, 2023 yılının Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirilip aynı süre içerisinde Bakanlığın merkez muhasebe birimi hesabına aktarılacaktır.

Yukarıdaki hükümler, 1 Ocak 2023 tarihinde yürürlüğe girecektir.

4. Turizm payı

a. Turizm payı oranlarında değişiklik

"Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı"nın kurulması ve söz konusu ajansın gelirlerinden biri olan "turizm payı"na ilişkin düzenlemeleri içeren 7183 sayılı Kanun, 15 Temmuz 2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Söz konusu Kanun'un 6. maddesinde, Ajansın gelirleri arasında sayılan "turizm payı"nı ödemek zorunda olan kişi ve kurumlarla, turizm payının oranına ilişkin hüküm yer almaktadır. Buna göre turizm payı;

- a. Bileşik tesisler ile konaklama tesislerinden binde 7,5,
- b. Kültür ve Turizm Bakanlığında (Bakanlık) belgeli yeme-içme ve eğlence tesislerinden binde 7,5,
- c. Deniz turizmi tesisleri ile Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından binde 7,5,
- ç. Seyahat acentalarından (münferit uçak bileti satışları hariç) on binde 7,5,
- d. Havayolu işletmelerinden (ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden) on binde 7,5,
- e. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı ve terminal işletmelerinden binde 2,

oranında alınmaktadır.

7420 sayılı Kanun'un 37. maddesiyle yukarıdaki (a), (b), (c), (ç) ve (d) bölümlerinde yer alan turizm payı oranları aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir:

- a. Bileşik tesisler ile konaklama tesislerinden **binde 5**,
- b. Kültür ve Turizm Bakanlığında (Bakanlık) belgeli yeme-içme ve eğlence tesislerinden **binde 5**,
- c. Deniz turizmi tesislerinden **binde 5**,
- ç. Seyahat acentalarından (münferit uçak bileti satışları hariç) **on binde 5**,
- d. Havayolu işletmelerinden (ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden) **on binde 5**.

7183 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (e) bendi kapsamında Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı ve terminal işletmelerinden alınan turizm payı oranında (binde 2) ise herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Yeni oranlar, 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren uygulanacaktır.

b. Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından alınan turizm payının 2023 yılı başından itibaren kaldırılması

7183 sayılı Kanun'un 6. maddenin (c) bendi kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığında (Bakanlık) belgeli deniz turizmi araçlarından binde 7,5 oranında turizm payı alınmaktadır.

7420 sayılı Kanun'un 38. maddesiyle 7183 sayılı Kanun'a geçici bir madde eklenmiştir. Buna göre, Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından binde 7,5 oranında alınan turizm payı 31.12.2022 tarihine kadar uygulanacaktır. Söz konusu deniz turizmi araçları için 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren turizm payı ödenmeyecektir.

İlgili düzenleme, Kanun'un yayım tarihinde yürürlüğe girecektir.

Saygılarımızla.
Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Erkan Baykuş

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde (212) 408 51 79 numaralı telefondan M. Fatih Köprü (fatih.kopru@tr.ey.com) ile temasa geçmenizi rica ederiz.

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.